No. 886 Zaterdag 22 December 1900. 17de Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 21 December.

MAC KINLEY EN DE KATHOLIEKEN.

Te Fostoria in den staat Ohio werd op den 12n September een vergadering gehouden door een 300tal predikers der Methodisten-sekte, waartoe ook Mac Kinley behoort. Deze heeren namen een langademige motie aan, waarin de nieuwe imperialistische koers geprezen en o. a. de volgende in majestueuzen bijbelstijl opgestelde verklaring afgelegd werd:

„God wil dat de Vereenigde Staten zullen zijn als een lichtgloed uitstralende vuurtoren onder de natiën. Geen volk leeft op en voor zich zelf. Wij zijn de hoeders onzer broederen. Amerika heeft zich geruimen tijd voorbereid. Het uur is gekomen en wij moeten ons leger uitrusten tot den grooten slag. Onder de glorieuze regeering van onzen Emmanuel is het lot van Rome, romanisme en afgodendienst beslist".

Deze Emmanuel was natuurlijk Mac Kinley, die in zalvende courantenartikels, waarmede een syndicaat predikanten te Chicago de republikeinsche pers gelukkig maakte, en op de kansels in de methodistische kerken ook „de man der Voorzienigheid", „de profeet onzer dagen" genoemd werd. Rondom dezen profeet schaarden zich dan ook gedurende de afgeloopen verkiezingscampagne alle den Katholieken vijandiggezinde elementen, zoodat het ons niet kan verwonderen, wanneer wij door sommige katholieke duitsch-amerikaansche dagbladen de Regeering van Mac Kinley hooren bestempelen met den naam van *Culturkämpferisch*. En ten einde deze uitdrukking te rechtvaardigen, worden eenige sterksprekende bewijzen aangehaald, die, helaas, inderdaad van dit vernieuwde regiem voor de Katholieken weinig goeds schijnen te voorspellen.

Men wijst daarbij voornamelijk op den toestand in het veroverd koloniaal gebied van Cuba, Portorico en de Philippijnen. De eerste twee dezer eilanden staan nu reeds bijna derdehalf jaar onder Uncle Sam's militair bestuur, en ofschoon de Katholieken daar verreweg het grootste gedeelte der bevolking uitmaken, wordt de zielzorg bijna uitsluitend uitgeoefend door protestantsche predikanten, die hun inkomsten putten uit de gesecularizeerde — m. a. w. door den Staat ontvreemde of gestolen — eigendommen van katholieke kerken. Voor de hierover gerezen klachten en protesten bleef men te Washington, natuurlijk, oost-indisch doof. In den katholieken godsdienst en de katholieke geestelijkheid — vooral in de zoo verfoeide en niet zwart genoeg te maken kloosterorden — zag men immers een gevaarlijke hindernis voor de definitieve vestiging van het gezag der protestantsche of liever godsdienstlooze Unie-regeering!

Vandaar dat men, op dit veroverd gebied nauwelijks vasten voet gezet hebbende, aanstonds begon de katholieke scholen te vervormen naar het model der noord-amerikaansche *non sectarian*—d. w. z. in naam godsdienstlooze, maar inderdaad liberaal-protestantsche — scholen, geheel in den geest van het bekende woord: „Wie het onderwijs in handen heeft, heeft de toekomst in handen". Vandaar ook dat men onder deze katholieke bevolking het zuiver burgerlijk huwelijk en de zeer logische consequentie daarvan: de echtscheiding, begon in te voeren.

Wat bepaaldelijk de secularisatie van kerkelijke stichtingen betreft, werd bijv. te Manilla het San-José-college geconfiscqueerd. De protesten van Mgr. Rozaleda, den aartsbisschop dezer stad, hadden niet de geringste uitwerking, en het staat te bezien, of die van den apostolischen delegaat, Mgr Chapelle, te Washington in vruchtbaarder aarde zullen vallen.

Wat te zeggen over de schanddaden en de barbaarschheden, door het soldatenvolk van generaal Otis en diens opvolger Mac Arthur bedreven op de Philippijnen, over de plundering van kerken en kloosters, de mishandeling van priesters en kloostervrouwen? — feiten door de katholieke pers in de Vereenigde Staten gestaafd met de meest afdoende bewijzen? O zeker, het gaat niet aan, de amerikaansche Regeering verantwoordelijk te stellen voor alle deze wandaden afzonderlijk, doch men had van haar kunnen en mogen verwachten, dat zij, na eerst met stalen voorhoofd de juistheid der feiten betwist, doch later, tot andere overtuiging gekomen, tot een onderzoek besloten te hebben, aan dit besluit ook uitvoering gegeven en de schandalen op Luzon niet in den doofpot gestopt hadde.

Wat men ook moge beweren omtrent Bryan, hoe men hem en zijn partij moge afschilderen als de volkomen waardige evenknieën van Mac Kinley in het behumbugen — het woord is van den reclameheld Barnum — der Yankee's, het is volkomen waar, wat gedurende de verkiezingscampagne van katholieke zijde te zijner gunste werd geschreven:

„Een der beste gedeelten uit Bryan's groote rede was zijn scherpe kritiek op de huichelachtige frasenmakerij van Mac Kinley en diens predikantenpartij: dat wij de Filipino's moeten beschaven en kerstenen! De Filipino's *zijn* Christenen, verklaarde Bryan. Hun met geweld van wapenen een ander Christendom te willen opdringen dan hetgeen zij belijden, komt niet overeen met de leer en het bevel van Christus aan zijn Apostelen en kan onze plicht niet zijn. Wat onder onze vlag in het Oosten geschiedt, zou weldra ook in ons eigen land kunnen geschieden. Zoo manmoedig als thans, nu het de Philippijnen geldt, heeft Mac Kinley zich nog nimmer voor godsdienst en gewetensvrijheid verklaard. Integendeel: in het belang van de protestantsche sekten tracht hij die vrijheid op Cuba en Portorico evenals op de Philippijnen door invoering van godsdienstlooze scholen, burgerlijk huwelijk, echtscheiding, roof van kerkelijke goederen enz. voor de Katholieken zoo veel mogelijk te beperken."

De Katholieken in de Vereenigde Staten zijn dus eensgezind in hun veroordeeling van het politiek programma der Republikeinen en het Mac Kinleyaansche regiem? Zij hebben zich in den verkiezingsstrijd schouder aan schouder geschaard rondom Bryan, in het bange vermoeden, dat de zegepraal van den methodistischen „profeet onzer dagen" een verscherpte toepassing zoude brengen van de tot dusverre gevolgde anticlericale staatkunde? Helaas, voor niemand die gedurende de laatste jaren het verloop der gebeurtenissen op godsdienstig-politiek terrein in de Vereenigde Staten met eenige aandacht heeft gadegeslagen, kan het een geheim heeten. dat onder dit opzicht de sympathieën en werkdadige strevingen der amerikaansche Katholieken zich bewegen in verschillende richting. De „doctor subtilis" van den *Figaro*, de heer Cornély, zou hier vermoedelijk spreken van clericalen en Katholieken, in Amerika gewaagt men, ter aanduiding der beide stroomingen, van „ultramontanen" en „liberalen", welke eerste partij haar kern vindt in het duitsche element, terwijl de andere grootendeels bestaat uit

Feuilleton.

Aankomst van President Kruger

TE MARSEILLE.

Om 9,10 kwam 22 November de *Gelderland* de haven van Marseille binnen. De eerste schoten van het salvo werden schot voor schot beantwoord door de batterijen bij den vuurtoren.

De leden van de comité schaarden zich aan de trappen van de aanlegplaats. Achter hen kwamen de leden van de Kamer, departementale en gemeenteraden en voorname genoodigden.

Een groot aantal booten stak van wal en vaarde in de haven op en neer. Veelkleurig woeien hun vlaggen uit. De menigte aan het roepen: Leve Kruger! Leve de Boeren!

Aan boord van de *Gelderland* maakte men inmiddels toebereidselen voor het van boord en aan wal brengen van den president.

Paul Kruger werd prachtig aan wal geroeid in de groote sloep van de *Gelderland*. Hij zag er flink uit, ernstig maar niet gedrukt.

De presidenten van het internationale comité en dat van Marseille hielden toespraken, die door den president werden beantwoord, en vertolkt door prof. Van Hamel. Het volk juichte en jubelde.

De tocht naar het hotel was een ware zegetocht. Toen de president zich op het balcon vertoonde, scheen er geen einde te komen aan het hoerageroep der menigte. Met moeite kwamen de rijtuigen vooruit. De politie had een zware taak. Op straat hield het gejubel aan.

Om twee uur was er receptie in het hotel.

De laatste dagen der reis was het weer slecht, en allen waren een weinig zeeziek. De president was dankbaar voor de uitstekende behandeling aan boord.

De volgorde van de rijtuigen, waarin president Kruger en zijn gevolg zich van de aalegplaats naar het hotel hebben begeven, is aldus geweest:

1e. Rijtuig. President Kruger, Thourel, voorzitter van het Marseiller comité van ontvangst; senator Pauliat, voorzitter van het Comité voor de Onafhankelijkheid der Boeren; prof. Van Hamel.

2e Rijtuig. Dr. Leyds, de heer Fischer, Rambaud, onder-voorzitter van het Comité enz., en Violle, secretaris van het Marseiller-comité.

3e. Rijtuig. De heeren Wessels, Boissevain, onder-voorzitter van het Marseiller comité, Guérin, enz.

In het 4e en 5e rijtuig o. a. de heeren van Trotsenburg, Eloff, Grobler, Pierson en Roels. Dan nog zes rijtuigen met leden van comité's uit Marseille en Parijs.

De president droeg een donkergrijze overjas. Zijn hooge gestalte was niet gebogen, hij hield zijn hoed, die tot de helft van de hoogte bedekt is met een dikken rouwband, in de linkerhand, maar zeer dicht bij het hoofd. Kruger's voorkomen wekte groote sympathie. De portretten die sedert eenige weken te Marseille algemeen zijn bekend geworden, geven slechts een onvolkomen indruk van zijn persoon.

Thourel, de voorzitter van het Marseiller comité voor de onafhankelijkheid der Boeren, sprak een welkomstrede uit.

Nu nam president Kruger het woord. Met een bewogen, en voor een grijsaard opmerkelijk doordringende stem zei hij, in het Nederlandsch:

Ik zeg hartelijk dank aan den voorzitter van het comité van Marseille en aan den voorzitter van het centrale comité voor de onafhankelijkheid der Boeren, voor hun goede wenschen en welkomstwoord. Ik dank dit volk, dat in zoo groote menigte saamgekomen is om mij te begroeten. Al draag ik rouw over de ongelukken, die mijn land getroffen hebben, en al kom ik niet om feesten, toch aanvaard ik van ganscher harte uw toejuichingen, want ik weet, dat ze u worden ingegeven door de ontroering, die onze beproevingen bij u opwekken, en door uw sympathie voor onze zaak, die de zaak is van de vrijheid. Ik ben werkelijk trotsch en gelukkig, dat ik een fransche haven heb uitgekozen om aan wal te gaan, en dat ik den voet mag zetten op een vrijen grond, en door u als een vrij man ontvangen word. Mijn eerste plicht is uwe regeering te danken voor al de betuigingen van sympathie en achting, die zij ons nog onlangs, te midden van onze beproevingen, heeft willen schenken. De oorlog, die men tegen ons voert in de beide republieken, heeft de uiterste grenzen van barbaarschheid bereikt. Ik heb in mijn leven dikwijls strijd moeten voeren tegen de wilde volksstammen van Afrika, maar de barbaren, die wij nu te bestrijden hebben, zijn heel wat erger. Zij ontzien zich niet Kaffers tegen ons te wapenen. Zij verbranden onze hoeven, die wij met zooveel moeite hebben opgebouwd, zij verjagen de vrouwen en kinderen, wier mannen en vaders gesneuveld of gevangen zijn, laten ze zonder bescherming, zonder dak, en vaak zonder brood. Maar wat men ons ook moge aandoen, nooit zullen wij het opgeven.

van huis uit engelsch sprekende Katholieken, ofschoon zij geenszins deze *allen* omvat. Mag de eerste wijzen op een waakzame, moedige pers en een bloeiend katholiek vereenigingsleven, en kenmerkt zij zich door een weinig vriendelijke gezindheid tegenover den *no-popery*-geest der republikeinsche Regeering, de laatste, — somwijlen den schijn op zich ladend, als huldigde zij de stelling dat politiek en godsdienst twee niet enkel *onder*scheiden, maar ook van elkaar *gescheiden* zaken zijn — meent zich te kunnen beroemen op een grooter aanpassingsvermogen aan de moderne ideeën, tracht daarbij de grenzen van het in *dubiis libertas* zoo wijd mogelijk uit te zetten, kan het met de Regeering wonderwel vinden en mist dienvolgens den prikkel tot een krachtige journalistieke actie of onderlinge aaneensluiting in specifiek katholieken zin. Volgens haar schijnt al wat „Amerikaansch" is, uit den aard der dingen volmaakt— en van dit standpunt, door haar ingenomen, ziet zij met zekere geringschatting neer op wat soms smalend genoemd wordt: de „ouderwetsche opvattingen en praktijken" der katholieke geloofsgenooten van niet-engelsche nationaliteit.

Met het oog op het gevaar, in dezen toestand gelegen voor de algemeene belangen van de Katholieken der Vereenigde Staten — zonder onderscheid van nationaliteit of staatkundige denkbeelden — schreef de H. Vader zijn bekenden Zendbrief over het Americanisme „Testem Benevolentiae", die ongetwijfeld veel ertoe zal hebben bijgedragen, om de verstoorde eensgezindheid op staatkundig-godsdienstig gebied te doen terugkeeren, al zoude ook de bewering, dat alle wrijving thans verdwenen, of zelfs dat het schrijven des H. Vaders door allen wie het betrof, met dezelfde oprechtheid en goeden wil ontvangen ware, strijden met de waarheid. Hoe hoog noodig het was, dat 's Pausen waarschuwende stem tot de amerikaansche Katholieken doordrong, blijkt o. a. uit de veregaande onbeschaamdheid, waarmede hun oneenigheid door de republikeinsche bladen bij de afgeloopen verkiezings-campagne geëxploiteerd werd.

Intusschen blijkt hieruit, hoe deze bladen *durven*, met hoeveel sluwheid zij bij de toedichting van bepaalde beweringen de personen weten te kiezen, van wier sterk ontwikkeld amerikaansch bewustzijn en alom bekende genegenheid voor zeer „ruime" opvattingen, zij heimelijk hopen misbruik te maken ter bereiking van het doel hunner anti-roomsche politiek, tot vestiging van een Republiek, die—ook op godsdienstig-politiek terrein het Monroë-beginsel: Amerika voor de Amerikanen huldigend—op geen enkele wijze meer beheerscht wordt door den invloed van het „romanisme".

Dit verschijnsel, gevoegd bij de straks aangestipte ernstige grieven tegen Mac Kinley's bestuur, maakt diens herkiezing voor de Katholieken der Unie niet zonder gevaar. Een gevaar echter, waaruit, gelijk uit alle kwaad, ook het goede zou kunnen voortspruiten.

Wellicht dat een verscherping der anti-roomsche politiek, dat het losbarsten van den storm der vervolging voor hen louterend, hereenigend en versterkend zoude werken!

Alice en de witte Ridder.

In de *Westminster Gazette* komt een vermakelijke satire voor op de benoeming van Lord Lansdowne tot Minister van Buitenlandsche Zaken. Gould, de caricaturist, illustreert, het en stelt den ex-minister van oorlog voor in de wapenrusting van een Witten Ridder, gezeten op het War-Officeros, met in zijn onmiddellijke nabijheid het Foreign-Office-paard.

Het gesprek gaat tusschen den Witten Ridder en Alice.

—De groote kunst van een paard te vallen, zeide de Witte Ridder, is, op een ander te vallen dat bij de hand is.

—Doch is dat niet moeilijk te arrangeeren? vroeg Alice.

—Moeilijk, natuurlijk, hernam de Ridder, doch in mijn departement moeten we op onvoorziene gebeurtenissen voorbereid zijn. Hebt ge b. v. ooit een oorlog in Zuid-Afrika geleid?

Alice schudde haar hoofd.

—Ik wel, zeide de Ridder, met een stille tevredenheid in zijn stem.

—En bracht ge hem tot een goed einde? vroeg Alice.

—Niet precies tot een einde — geen definitief einde—, snap je — noch precies tot een goed einde. Inderdaad, ik geloof dat hij nog voortduurt...... Doch ge kunt u niet voorstellen, hoeveel hoofdbrekens het gekost heeft dien oorlog te beginnen. Ge kijkt naar mijn vreemde uitrusting?

Alice knikte.

—Kijk, ik had een boek gelezen, vervolgde de Ridder op een droomerigen toon, geschreven door iemand, die bewees, dat oorlog onder de moderne omstandigheden niet mogelijk was. Verbeeld u hoe vervelend dit was voor iemand van mijn beroep. Menigeen zou er de brui aan gegeven hebben. Doch ik niet. Je zult niet raden wat ik deed.

Alice aarzelde.— Ge trokt natuurlijk ten strijde. — „Natuurlijk, doch niet onder *moderne omstandigheden.*"

De Ridder hield zijn ros in, zoodat hij geheel genieten kon van het effect zijner woorden.

—Ziet ge dit kleine kanon, dat ik aan mijn zadel heb hangen? Weet ge waarom ik dit soort zond? Omdat, als het in handen der Boeren viel, zij er geen nut van zouden hebben. Dat is een van mijn uitvindingen.

—Zoo, zeide Alice ernstig, doch veronderstel, dat gij ze tegen den vijand zoudt willen gebruiken?

De Ridder keek verschrikt op. — Ik weet, dat daarover gedacht is, doch ik vond het verstandiger den vijand geen gevaarlijke wapenen in handen te geven. En bovendien als de Basoeto's eens opgestaan waren, dan zouden dit juist de kanonnen geweest zijn om hen uiteen te drijven. Natuurlijk stonden zij niet op, doch zij hadden het kunnen doen, snap je.

Op dat oogenblik liep het paard plotseling verder en de Ridder moest zich aan de manen vastgrijpen om niet te vallen.

Dat is het lamme van paarden, merkte hij op, dat je nooit op hun bewegingen aan kan. Als ik mijn zin gehad had, zouden we het in Zuid-Afrika zonder paarden gedaan hebben. Ik begon er mee, het wilde echter niet. En toch, ging hij op verdrietigen toon voort, te Crecy deed het voetvolk al het werk.

—Doch, wierp Alice tegen, als uwe soldaten geen paarden gehad hadden, hoe konden zij dan van stad tot stad trekken?

—Dat konden zij niet. Dat is juist het fijne van de zaak, zeide de Witte Ridder met vuur. Hoe minder je leger trekt, hoe minder kaarten je noodig hebt. En we hadden er niet veel. Ik ben niet erg sterk in aardrijkskunde, doch je moet me fransch hooren spreken.

—Doch, hield Alice vol, veronderstel, dat de vijand je aanviel?

—Dat deed hij, viel de Ridder droevig in, zij verschenen op plaatsen die niet eens op de kaarten stonden. Doch hoe denkt ge dat ze daar kwamen?

Hij hield op en richtte zijn vriendelijke oogen op Alice. Hij vervolgde met een holle stem......

—Zij reden. Reden en droegen geweren. Het waren geen aardsche vijanden — het was bereden infanterie!

De Ridder was zoo opgewonden, dat hij op het zadel heen en weer zwaaide en Alice werd bang, dat hij er af zou vallen. Tot haar geruststelling zag zij een ander paard in de buurt, dat gereed scheen te staan hem op te vangen. Een stofwolk rees op en Alice zag hem worstelen om op het nieuwe paard te komen. Toen hij eenmaal zat, zeide hij met toenemende vriendelijkheid:

—Het is geen gemakkelijk paard om te berijden, doch als ik hem op den nek klop en fransch tegen hem spreek, zal hij misschien doen wat ik wil. En, voegde hij er vol hoop aan toe, hij zal het misschien wel doen. Met fransch schiet je een heel eind op.

—Jongen, dacht Alice, toen zij hem zoo vreemd in den zadel zag zitten, het kan niet lang duren of hij ligt er naast.

Nieuwsberichten.

CURACAO.

Kerkelijke berichten.

De Z. Eerw. heer Henri Raymakers, overste van het missiehuis *Sparrendaal* te Vught schrijft:

„Zijne Excellentie de minister van Buitenlandsche Zaken zond mij officieel bericht omtrent den dood van onzen roemrijken landgenoot mgr. HAMER.

„Begeleid door een schrijven vol belangstelling van Zijne Excellentie luidde het bericht uit Peking van 25 Sept:

„In West-Mongolië werd bisschop HAMER op wreedaardige wijze ter dood gebracht. Nadat men hem handen en voeten had afgehakt, begoot men hem met olie, om hem daarna levend te verbranden."

(*w. g.*) W. J. OUDENDIJK.

„De heer Oudendijk is consulair ambtenaar aan Hr. Ms. gezantschap te Peking.

**

Laatstleden Dinsdag werd met opgewektheid en groote deelneming door de Katholieken van Pietermaai het veertigjarig verblijf te Curaçao van den Zeer Eerwaarden Heer C. BLOMMERDE, Rector van het St. Elizabethsgasthuis, en het dertigjarig bestaan der Rozenkrans-parochie gevierd. Lan-

---

Wij zullen strijden tot het einde toe. Ons groot en onwankelbaar vertrouwen is op den Eeuwige, onzen God. Onze zaak is rechtvaardig, en al mocht de gerechtigheid der menschen te kort schieten — God, die de Meester is der volkeren, en aan Wien alléén de toekomst behoort, zal ons niet verlaten.

Ik kan u verzekeren, dat de Transvaal en de Oranje-Vrijstaat hun onafhankelijkheid niet zullen verliezen, voordat de twee Boeren-volkeren met hun vrouwen en kinderen uitgeroeid zijn.

Het volk juichte de rede van president Kruger toe, welke door den groningschen leeraar Van Hamel met luider stem vertaald werd.

Bij het verlaten van de omheinde ruimte ontstond een hevig gedrang, Kruger had groote moeite om zijn rijtuig te bereiken. Als de menigte den president in het oog kreeg, die zijn hoed in de hand hield en op zijn stok leunde, verdubbelden de kreten: Leve Kruger! en op zijn forsch gelaat stonden verrassing en dankbaarheid te lezen.

Tal van ruikers en kransen werden den president aangeboden.

De baniersdragers der vereenigingen namen plaats naast het rijtuig van den president; het transvaalsche volkslied werd gespeeld. Het volk juichte in de grootste opgewondenheid. Gedurende den geheelen tocht door de stad klonken onafgebroken: Leve Kruger! Leven de Boeren! Zoo trok de stoet langs den *boulevard des Dames*, de *rue de la République*, de *quai de la Fraternité*, de *Cannebière* en de *rue de Noailles*. Overal bedekte een ontzaglijke menigte de straten en trottoirs. De rijtuigen konden er met moeite doorheen komen. Hoewel de afstand kort is, duurde het een uur. Het was een prachtig gezicht. De balcons en vensters zagen zwart van de menschen, allerwegen zag men vlaggen. De geestdrift nam nog voortdurend toe. Het verkeer was gestoord, de trams werden overrompeld; mannen en vrouwen stonden in de vensterbanken.

Er was een opstootje voor het *Hotel du Louvre*. Engelschen stonden op het balcon van de eerste verdieping. Zij hielden den hoed op, toen de president voorbijging. De menigte schreeuwde: hoed af! hoed af! maar de Engelschen bleven, zonder het hoofd te ontblooten, op het balcon staan, en wierpen handen vol geld onder de menigte, die hen uitjouwde en floot. De herrie duurde, totdat de Engelschen verdwenen.

De President reed, door de opgewonden menigte omstuwd, naar zijn hotel, en daar moest hij zich op het balcon vertoonen. Hij bedankte het volk voor de hartelijke ontvangst.

Het volk bleef opeengepakt voor het *Hotel de Noailles* schreeuwen, om den President nogmaals op het balkon te hebben en persoonlijk te begroeten. De maire van Marseille bracht een officiëel bezoek, en alle voorname personen wenschten voorgesteld te worden. Een prachtige bronzen groep werd door het comité aangeboden, Boisseau's *La défense du foyer*.

Ook Grebauval, voorzitter van den gemeenteraad van Parijs, is door president Kruger ontvangen.

Henry des Houx stelde den president de bestuursleden van de fransche pers voor. Alle fransche bladen, zeide hij, zonder onderscheid van gezindheid, hebben deelgenomen in de hartelijke beweging ten gunste van uwe heilige en groote zaak. Alle burgers van een vrij volk hebben hun hart voelen kloppen bij de verhalen van uw heldhaftigen strijd voor de vrijheid. Meer dan eenig ander land kan Frankrijk, dat zelf zoo wreede beproevingen doorstaan heeft, uw heldenmoed waardeeren. Wij zijn voor de Boeren, omdat wij voor de rechtvaardigheid zijn. Daarom verzoeken wij u, onzen heilwensch te aanvaarden voor het succes van uw vromen pelgrimstocht.

Na Henri des Houx komen nog verscheiden andere deputatiën. Onder de notabelen van de protestantsche Kerk, die aan Kruger voorgesteld werden, bevond zich Frisch, een zwager van Villebois Mareuil. Namens de familie heette hij den president welkom, hij mocht dat te eerder doen, zeide hij, omdat een lid van die familie, het edelste lid, voor de zaak der Republieken gesneuveld was.

De president scheen zeer afgemat te zijn.

De redevoeringen werden bekort en het voorbijtrekken ging haastiger, ook gaf men den President niet meer de hand, omdat zijn hand en arm pijn deden. De kinderen van Marseille brachten hem bloemen en verzen. De warmte was drukkend, en de President die uiterst vermoeid was, uitte den wensch om naar zijn kamer te gaan.

Om half zes was de receptie afgeloopen. Buiten was het nog erg druk.

Dr. Leyds heeft aan het banket, dat niet door Kruger bijgewoond werd, gezegd dat de President hem de opdracht gegeven had, het volgende te zeggen: De President was moe, droeg rouw en nam niet aan feesten deel. Anders had hij gaarne eenige oogenblikken met de gasten doorgebracht. Hij zou nooit het hartelijke onthaal van de stad Marseille vergeten. Die ontvangst overtrof al wat de President had kunnen verwachten van de stad, die aan Frankrijk zijn volkslied gegeven heeft, de *Marseillaise*, het lied van ieder volk, dat men zijn onafhankelijkheid wil ontnemen. De President had gewild, dat het gejuich gehoord kon worden door alle Boeren, die in de bergen gekampeerd zijn. Zij zouden u van ganscher harte bedanken; nu dankte de de president uit hun naam. Hij wenschte de stad Marseille allen voorspoed toe, en geluk aan haar kinderen. Als ik het kon, had de president gezegd, zou ik mijn dank over heel Frankrijk uitgestrekt hebben.

In naam van President Kruger dronk dr. Leyds op den president der fransche republiek.

Guérin, voorzitter van de commissie uit den parijschen gemeenteraad, dronk op de verbonden dappere volken van Transvaal en Oranje Vrijstaat. Hij herinnerde aan Gambetta's woorden, dat er in de dingen hier

gen tijd reeds vóórdat de deuren der Rozenkrans-kerk geopend werden, bevonden zich velen aan den ingang der kerk om zich bij het binnentreden een goede staan- of zitplaats te kunnen verschaffen. Ook vele Katholieken van Otrabanda waren gekomen om getuigen te zijn van deze blijde feestviering, die ook nog werd opgeluisterd door de vereerende tegenwoordigheid van ZHEG. den Gouverneur der kolonie.

Gelijk dertig jaren geleden, ofschoon toen onder geheel andere omstandigheden, droeg ook nu de Zeer Eerwaarde Heer C. BLOMMERDE, oprichter en eerste pastoor der Rozenkransparochie, het H. Misoffer op. Werd toen de Aurora-mis door den Jubilaris in allen eenvoud gecelebreerd in een schamel kerkgebouw, thans had de Aurora-mis, waarbij de Zeer Eerwaarde Heer BLOMMERDE geassisteerd werd door de Weleerwaarde Paters J. VAN WEERELT en H. BAARS respectievelijk als diaken en subdiaken, plaats in de indrukwekkende Rozenkrans-kerk van Pietermaai aan het schoone hoofdaltaar, dat voor deze gelegenheid met bloemen en sierplanten fraai versierd was. Het zoo gunstig bekende dameskoor der kerk, dat steeds de plechtigheden in Pietermaai's parochiekerk in hooge mate opluistert door streng-kerkelijken zang, voerde onberispelijk de *Missa in honorem Sanctae Ceciliae* van H. Wiltberger uit, terwijl bij deze gelegenheid als altijd het orgel meesterlijk bespeeld werd.

Na het Evangelie sprak de Zeer Eerwaarde Heer BLOMMERDE een kort gevoelvol woord tot de vergaderde menigte. ZEerw. bracht in herinnering het vele goede, dat God aan de parochianen van Pietermaai had geschonken sinds in hun midden een kerk werd opgericht en zij in het bezit waren van ijverige priesters, die zich opofferden tot hun eeuwig welzijn, vergeleek den toestand van thans met dien van dertig jaren geleden, bracht hulde aan de Katholieken van Pietermaai, die zooals zij door hun tegenwoordigheid getuigden, den plicht van dankbaarheid niet hadden vergeten en sprak ten slotte den wensch uit, dat hetgeen zij thans in voorafbeelding en omsluierd aanschouwden in hunne kerk, zij eenmaal in werkelijkheid en onverborgen in den hemel zouden genieten.

Toen het H. Misoffer ten einde was, werd plechtig de lofzang *Te Deum* gezongen en de zegen met het Allerheiligste gegeven. Daarna voerde het dameskoor de feestcantate uit, welke ook vijf jaren geleden gezongen is ter gelegenheid van het vijf en twintigjarig bestaan der Rozenkrans-parochie.

Aldus herdachten de Katholieken van Pietermaai op treffende wijze de stichting hunner parochie en het langdurig verblijf te Curaçao van hunnen eersten Pastoor, den Zeer Eerwaarden Heer C. BLOMMERDE. Hopen wij, dat de vele gebeden, welke dien dag voor het welzijn van den Jubilaris en voor de parochie van Pietermaai zijn gestort, verhooring mogen vinden bij God!

* *
*

Het was laatstleden Donderdag 13 Dec. te Aruba buitengewoon druk op het anders zoo stille Savonette. Zeer velen van de parochies Noord, Playa en Santa Cruz waren saamgestroomd om met de parochianen van Savonette feest te vieren. Want feest was 't op Savonette: dit duidden de vlaggen aan, vroolijk wapperend uit het vriendelijk klokketorentje van het eenvoudig, doch sierlijk opgetrokken kerkgebouw, en uit den echt hollandschen trapgevel der nieuwe pastorie. De nieuwe kerk zou heden worden ingewijd. Zes priesters, waaronder twee van Curaçao, verrichtten de immer treffende kerkelijke plechtigheden. Na in processie de kerk te zijn rondgegaan onder 't bidden van de "Miserere", terwijl de Zeer Eerw. Pastoor L. JANSEN de zegening verrichtte, werden na de voorgeschrevene gebeden de deuren geopend en trok men plechtig onder 't zingen van de Litanie van alle Heiligen het kerkgebouw binnen. Nu werd onder psalmgebed de kerk van binnen gezegend, en onmiddellijk daarna geheiligd door de eerste onbloedige offerande, welke de nieuwe Pastoor der parochie, de Zeer Eerw. Pater A. HELLING, aan God opdroeg. Dit was werkelijk een treffend oogenblik. Ieder gevoelde, dat God thans uit de hoogte der hemelen in het midden van zijn volk nederdaalde, om Zijn Huis te heiligen, en met zegeningen en voorspoed Zijn volk te overstroomen. Eenieder moest dit gevoelen, want het hartelijk welsprekend woord van den Zeer Eerw. Pater JANSEN had allen de verheven beteekenis van dit plechtig oogenblik doen begrijpen, toen hij naar aanleiding van den tekst "Domus mea", verklaarde, dat God zelf thans dit nieuwe gebouw zou noemen „mijn Huis", d. w. z. Huis Gods en deur des Hemels. In hartelijke woorden bracht de redenaar dank aan Z. D. H. Mgr. VAN BAARS, aan wiens apostolischen ijver wij wederom deze nieuwe kerk danken; aan den Zeer Eerw. Pater G. VUIJLSTEKE, die het moeitevolle werk vol ijver op zich nam en aan den Zeer Eerw. Pastoor J. VAN DER VEER, die het met opoffering van gezondheid en rust voltooide. Met de hartelijkste gebeden over Pastoor en parochie, besloot de gevierde redenaar zijn gevoelvol woord. Na de H. Mis werd in plechtige processie het H. Sacrament uit het oude naar het nieuwe kerkgebouw overgebracht en de plechtigheid met den zegen van het Allerheiligste gesloten.

---

beneden een verborgen rechtvaardigheid woont, en hoopte, dat die rechtvaardigheid spoedig zou komen voor de Boeren.

Andere dronken werden ingesteld, door Caron uit naam van de pers, door Rambaud op de officieren van de *Gelderland*, het schip, dat van de Koningin der Nederlanden de edelste opdracht kreeg die een oorlogsschip gegeven kan worden: naar Frankrijk den man over te brengen, die aan alle natiën zulk een schoon voorbeeld van vaderlandsliefde gaf. Rambaud bracht hulde aan Nederland en aan de Koningin, die in een paleis gastvrijheid gaf aan het vredescongres en zich de heldin van het recht betoonde tegenover de aarzelingen der groote mogendheden, die gewild heeft, dat op het schip, dat Kruger dragen zou, de vlag werd ontplooid, in de schaduw waarvan de Trompen en de Ruyters gestreden hebben. Hij eindigde met een dronk op de Koningin der Nederlanden, want geen Souvereine verdiende ooit meer geluk te hebben in haar huiselijk leven en roem in haar regeering, die zoo goed begint.

Fischer en verscheiden anderen voerden nog het woord. President Kruger vertrok den volgenden dag naar Parijs.

Officieele berichten.

Bij gouvernements-beschikking, dd. 19 December 1900, No. 801, is:

1°. aan de commissie tot het afnemen in 1900 van de examens bedoeld bij de artt. 29,32 en 45 van de onderwijsverordening dank betuigd voor de door haar bewezen diensten;

2°. benoemd tot het afnemen in 1901 der examen, bedoeld bij art. 29 van genoemde verordening, zooals dat artikel is gewijzigd bij de verordening van 3 September—10 November 1897 (P. B. No. 16) en bij artt. 32 en 45 van de verordening van 5 Juli—17 October 1884 (P. B. No. 16) den Heer Administrateur der Schoolcommissie tot lid en Voorzitter en verder de volgende in alphabetische orde genoemde Heeren als leden. F. F. B. J. DE CASAS GANCEDO, J. H. M. CHUMACEIRO, J. H. M. ELLIS, G. J. GROL, A. HERMES en MERCKX.

Havennieuws.

Het fransche oorlogsschip *d'Estrées*, commandant RAMEY DE SUIGNY, dat verleden week Donderdag hier binnenviel, is van hier laatstleden Zondag naar Rio-Hacha vertrokken, na zich van steenkolen voorzien te hebben.

* *
*

De Heer MORRIS E. CURIEL, tot dusverre vice-consul van Spanje op ons eiland is door H. M. de Koningin-Regentes van Spanje benoemd tot consul van dat land.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Eleonora de Bartels, S. B. Brandao para Felice Annicehuarico, Rio Hacha, Morris E. Curiel, Luis F. Calvani, Carmelita Dortelina, Florentino Espinosa, Federik Elsufeit, E. H. Ecker, Ignacio Frans, Juana Grunin. Policarsio Heredia, A. L. Hellman, V. R. Liscano, Julio Leyba para entregar á Rodelfina Montanus, Pedrito Lacruz, Ana Maduro, Anton Poolman, Emilio Reinhart (2), Francisco Rodriguez para entregar á Jertondis Perra, G. Striebeek. Dr. H. B. Wiborg.

Aangeteekende stukken:

Smith Bros & Co., J. S. Lodewik, H. Tausig p. a. Moses S. L. Maduro.

Niet voor verzending vatbaar een drukwerk geadresseerd aan: M. H. C. Henriquez c/o. J. & H. Dacosta Gomez (Ubi)?

Leger en Marine.

De majoor J. S. WERNAS, die vroeger hier gedetacheerd was, is te 's Bosch in garnizoen gekomen.

— De hier gedetacheerde 1e luitenant der artillerie J. R. L. COLLETTE, keert in April van het volgend jaar naar Nederland terug.

— Hr. Ms. pantserdekschip *Zeeland*, dat, na eenige wijziging aan de stoomketels te hebben ondergaan, na herhaalde malen geproefstoomd te hebben niet ten volle slaagde, verhaalde naar 's Rijks werf te Willemsoord.

Begin December zou dit schip via Suez van het Nieuwediep naar Indië vertrekken ter aflossing van Hr. Ms. pantserdekschip *Holland*.

De deensche Antillen.

Uit Kopenhagen wordt aan de *Pol. Corr.* gemeld, dat de afstand van de deensche Antillen thans zoo goed als zeker is. Mocht tegen verwachting overeenstemming tusschen Kopenhagen en Washington niet verkregen worden dan zou met duitsch kapitaal op die eilanden een kolenstation en een haven van den eersten rang gesticht worden.

Suriname.

De Surinamer van 6 December schrijft:

Zondag vertrokken de leden der expeditie Van Capelle wederom naar Nederland. Hoewel niet veel is uitgelekt aangaande de resultaten door de expeditie in onze binnenlanden verkregen, kan toch met den meesten grond vermoed worden, dat de heeren alles behalve ontevreden zijn over hunnen tocht. In het *G. A. B.* toch ziet men bij de Fallawatrakreek, de streken door de expeditie geëxploreerd, te zamen 60000 H. A. aangevraagd, op naam van de heeren Ch. P. Koene, Th. Bos Sulpke en J. F. D. Haenen. De twee laatste heeren maakten deel uit van de expeditie, terwijl de heer Koene de voorloopige vertegenwoordiger schijnt te wezen.

Ingezonden Mededeelingen.

BUITENLAND.

Rome.— 't Moet voor Z. H. den Paus verblijdend zijn, dat het aantal Katholieken in Australië voortdurend stijgt. Want zeer veel heeft de H. Vader daartoe bijgedragen, door in 1897 de australische hierarchie te reorganiseeren. Het diocees Wellington werd toen eene metropolitaan-provincie met drie suffragaan-bisdommen.

De provincie telt thans 100,000 Katholieken.

Transvaal.—Zeer gunstige berichten

kwamen deze week in van de Boeren. Het heette, dat Dewet zóó was ingesloten, dat ontsnappen onmogelijk was; hij verschalkte echter wederom de Engelschen, thans voor de negende maal, en week uit naar het noordwesten. Onderwijl bereidde generaal Delarey aan de Engelschen onder generaal Clements bij Nouglacht een volkomen nederlaag en terwijl generaal Knox tevergeefs Dewet achtervolgde, vielen de Boeren in de Kaapkolonie De toestand der Engelschen in Zuid-Afrika is thans zeer critiek en het staat te bezien, of het nog niet juist in het einde de Engelschen zullen zijn, die door de omstandigheden gedwongen den Boeren gunstige vredesvoorwaarden zullen aanbieden.

Advertentien.

Dankbetuiging.

Hoogst gevoelig voor de vele bewijzen van belangstelling, die ik mocht ondervinden bij den veertigsten verjaardag van mijn aankomst te Curaçao, betuig ik bij dezen mijn hartelijken dank aan ieder in het algemeen en in het bijzonder aan de Feest-commissie.

C. BLOMMERDE,
Miss. Ap.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAZAO.

1900.	Marcb.	Caracas	Hildur	Philad.	Marcb.	Caracas
Vertrekt van New-York	Nov. 24	Dec. 1	Dec. 8	Dec: 15	Dec. 22	Dec. 29
Doet San Juan aan		6		20		Jan. 3
„ Ponce „		7		21		4
Komt aan te La Guaira	Dec. 2	9		23	30	6
Vertrekt van „		12		26		9
Komt aan te Pto. Cabello		13		27		10
Vertrekt van „		14		28		11
Komt aan te Curazao	3	15	17	29	31	12
Vertrekt van „	10	15	24	29	Jan. [illegible]7	12
Doet La Guaira aan		16		30		13
„ Ponce „		18		Jan. 1		15
„ San Juan „		19		2		16
Komt aan te New-York	18	24	Jan. 1	7	15	21

Dienst tusschen La Guaira, Maracaibo en Curazao.

	Marcb.	Merida	Hildur	Merida	Marcb.	Merida
Vertrekt van La Guaira		Dec. 9		Dec. [illegible]		Jan. [illegible]
Komt aan te Curazao		10		[illegible]		7
Vertrekt van „	Dec. 3	10	Dec. 17	24	Dec. 31	7
Komt aan te Maracaibo	4	11	18	25	Jan. 1	8
Vertrekt van „	9	18	23	27	6	10
Komt aan te Curazao	10	14	24	28	7	11